

Med fullastad transportbil mot Klaipeda

Skillingarydsbor på hjälpresor i Österled

AV NILS BONDESON

Hur det hela började

Hösten 2008 kom Skillingarydsbördige Joakim Storck, kapten i Frälsningsarmén, att tilldelas en tjänst på F-armén i Klaipeda, den största staden på den litauiska Östersjökusten. Det var omkring 17 år efter det att staden befriats från Sovjetdiktaturen och invånarna i staden hade gjort snabba och stora ekonomiska framsteg, men tyvärr hade inte alla fått del av välståndet. Det fanns många uteliggare och andra utslagna i staden; en av flera kategorier som hade det svårt ekonomiskt var pensionärerna. Ganska snart efter det att Joakim tillträtt tjänsten kom han överens med kårchefen i Klaipeda, Susanne Kettler-Riutkenen och hennes man Olegas att tillsammans med dem i deras transportbil göra ett besök i Skillingaryd. Där hade man i F-

Joakim Storck t.h. under sin tjänstgöring i Klaipeda. Den unge mannen till vänster, Erik Johansson, skulle så småningom komma att bli löjtnant på Frälsningsarmén i Skillingaryd.

arméns regi insamlat förnödenheter för hjälpverksamheten i Klaipeda. Efter några dagar i Skillingaryd var det dags att börja lasta bilen för återresan till Litauen. Bland de som var behjälpliga med lastningen fanns bl.a. Lasse Källgren, Sören Grunditz och Kjell Persson. Alla tre hade tidigare erfarenheter av hjälparbete. Lasse hade redan under "Sovjettiden" med egen lastbil vid flera tillfällen kört hjälpsändningar till Polen, medan Sören och Kjell dels arbetat för Röda korsets secondhandverksamhet "Kupan" i Skillingaryd, dels deltagit i flera hjälpresor till Rumänien. I arbetet för "Kupan" hade Sören ställt sin egen transportbil till förfogande.

För att återgå till det aktuella fallet lovade de tre Skillingarydsborna att om allt inte fick plats i transportbilen skulle de själva köra ned resten med egen bil till Litauen. Men det visade sig att allt gick att få med.

Någon gång under 2011 blev Kjell kontaktad av sin systerson Joakim i Klaipeda som ville veta om han var intresserad av att vara med och utveckla hjälparbetet där. Kjell accepterade och kontaktade i sin tur Sören som därmed kom att bli den förste som skulle komma att ställa sin egen transportbil till förfogande för Klaipedaresorna. Han hade före sin pensionering varit egen företagare inom VVS-branschen och skulle nu, i samarbete med Kjell och dennes brorson Linus Persson, förutom transportverksamheten, också inledningsvis komma att, på "ideell basis", utföra en del reparationer i F-arméns lokaler i Klaipeda.

När det gällde de tidiga hjälpsändningarna till Klaipeda kördes vid ett tillfälle två sådana samtidigt: Sören och hans bror Stig använde då Sörens transportbil, medan Kjell tillsammans med sin systerson Lasse Georg

Sören (längst ned), assisterad av Kjell och Linus i reparationsverksamhet i F-armélokalen.

använde Lasse Källgrens lastbil. Vi ett annat tillfälle körde en annan Skillingarydsbo, Lars Ljungkvist, med egen lastbil en sändning till Klaipeda tillsammans med Sören och Kjell.

Så småningom skänkte Sören sin transportbil till Kupans verksamhet i Skillingaryd vilket resulterade i att han och Kjell blev utan ” eget ” transportmedel för Klaipedaresorna, men lyckligtvis fanns det en annan person som var vänlig nog att under en viss tid hjälpa till att lösa fordonsfrågan: Christer Lundkvist (ägare av KL-trafik i Vaggeryd) lånade ut en av sina transportbilar för hela 8 vändor.

När det gäller initiativtagaren till Klaipedaresorna, Joakim Storck, så skulle han komma att tillbringa totalt fyra år (fr.o.m. hösten 2008 – t.o.m. hösten 2012) som kapten i F-armén i Klaipeda innan han återvände till Sverige.

Den planerade och långsiktiga hjälpverksamheten startar

Efter det att Sören och Kjell under nämnda ”övergångsskede” fått tillfällig hjälp att ordna fordon för resorna beslöt sig Kjell för att med egna medel inköpa ett fordon för detta ändamål. Det kom att bli en transportbil av samma typ, en Renault Master, som den som Sören tidigare ägt.

Därmed påbörjades det verkligt långsiktiga ”pendlandet” mellan Skillingaryd och Klaipeda. Kjell skulle i fortsättningen alltmer komma att bli den som organiserade och var pådrivande i det nu strukturerade och upparbetade ”Klaipedaprojektet”, vilket fram till dags dato totalt omfattat 61 resor.

Information om hans verksamhet spreds först i Skillingaryd men kom sedan via ”mun-mot-mun-metoden” att få allt större spridning. Det började snart bli problem med att lagra allt som kom in, men Kjell lyckades få tillstånd av Fortifikationsverket att som lagringslokal få utnyttja den kulturhistoriskt intressanta vaktlokal som 1988 flyttats från Östra Läget till Västra Läget i Skillingaryd. Insamlingen fick efter hand allt större respons bland allmänheten och man kunde i lagret i Skillingaryd efterhand hitta försändelser från alltifrån Skåne till Norrland. De insamlade medlen kunde röra sig om kläder, husgeråd, verktyg, sjukvårdsmateriel och andra prylar; ja nästan vad som helst utom möbler, vilka tog för mycket plats. Om sådana kom in vidarebefordrades de till EFI i Värnamo. Minimikravet på det som togs emot var att det skulle vara ”helt och rent”. Ibland kom det in helt nya varor från affärsmän och industriidkare. Beträffande artiklarna till Klaipeda delade man där under de första åren ut varorna direkt till behövande, men så småningom började F-armépersonalen där att prissätta dessa. Det handlade närmast om ett symboliskt värde, men man bedömde att det kanske skulle vara bättre för mottagarnas självaktning om de inte fick allt helt gratis.

Några av Klaipedaresenärerna samlade framför lagerlokalen på Västra Lägret i Skillingaryd. Fr.v. Nils Bondeson, Lars Ryman, Lars Källgren, Kjell Persson, Sören Grunditz och Christer Blom. (Foto: Per Bunnstad, 2019-02-16).

Hur mycket har man då lyckats få med sig på varje resa? Naturligtvis tar inte en vanlig transportbil någon jättelast, men då lastutrymmet uppgår till 12 kubikmeter blir det med ett ganska högfrekvent resande ändå på sikt en hel del som förmedlas. Last plus bil får väga upp till 3,5 ton; ett gränsvärde som man nästan alltid kommer väldigt nära. Själva brukar vi skämta om att vi måste börja banta till nästa resa för att kunna hålla oss inom lagens ram.

Hur jag själv kom med i projektet

Själv kom jag att hamna i hjälparbetet mer eller mindre av en slump. Jag hade vid ett tillfälle råkat träffa Lasse Källgren och det han berättade om sina Klaipedaresor tyckte jag lät mycket intressant. En tid senare fick jag en förfrågan från de medverkande om jag var intresserad av att delta; man behövde lite språkhjälp i främst tyska och kanske också ett och annat ord på ryska. Jag var lite tveksam till en början, men efter moget övervägande tackade jag ja, och det av tre skäl: För det första har jag alltid haft stor respekt

och beundran för Frälsningsarméns sociala verksamhet; och för det andra riskerar man inte att huvuddelen av intäkterna från insamlade medel där hamnar i fickorna på någon ”mellanhand” eller högavlönad administratör. Sedan skall jag inte sticka under stol med att det för min del också handlade lite om ”äventyrsaspekten”. Trots att jag i yngre dagar, förutom semesterresor till de flesta länderna i Europa, också fått förmånen att arbeta i civil FN-tjänst i Västafrika, att som befälselev i handelsflottan uppleva stora delar av Sydamerika, samt att göra tjänsteresor i östra USA, var det ändå så att det relativt näraliggande södra Baltikum för mej var någonting ditintills helt nytt och okänt. När jag gjorde min egen första resa dit tillsammans med Kjell 9 maj 2015 hade han tillsammans med åtskilliga av sina medresenärer redan hunnit avverka ett tämligen stort antal resor till Klaipeda.

Planering, rutiner, färdmedel och reseäventyr

Totalt har hittills 27 personer, *nästan alla från Skillingaryd*, deltagit i hjälpresorna som i första hand har gått till Frälsningsarmén i Klaipeda i Litauen och i vissa fall, som en ”förlängning” av resan, till motsvarigheten i Liepaja i Lettland. *Resefrekvensen* har kommit att bestämmas dels av hur snabbt lagret på Västra Läget behövt tömmas och dels av biljettpriset på färjan över Östersjön. Som framgår längre fram i artikeln kan vi, förutom en viss sponsring, resa till rabatterat pris under vissa betingelser, en möjlighet som vi oftast brukat kunna ta tillvara. Med det stora antalet utförda resor har det naturligtvis skapats vissa rutiner. Kjell har vid varje resa haft med sig en eller två medarbetare. Själv brukar jag förordna alternativet med totalt tre deltagare – vi resenärer tillhör ju inte direkt det man brukar kalla för ”det yngre gardet”, och vid oförutsedda händelser kan det vara en fördel att vara flera som hjälps åt. När vi är tre brukar jag dessutom välja platsen mitt i förarhytten trots att den inte är den bekvämaste. Detta beror dock inte på någon filantropi eller människokärlek från min sida – snarare beror det på en hos mig något nedsatt hörsel. Jag brukar skämta om att ”om jag har mittplatsen när vi sitter och samtalar hör jag lika dåligt från båda hållen”. Skulle min nedsatta hörsel orsaka irritation hos de båda medresenärerna brukar jag dra min favorithistoria om mannen som hade lite svårt att höra, men eftersom denna historia är vad gamle Döderhultaren brukade kalla för ”lite ekivåk” så avstår jag i detta sammanhang.

Beträffande utresan kör vi så gott som alltid via Värnamo-Alvesta-Ryd-Svängsta ned till Karlshamn, vilket ger en körsträcka Skillingaryd-Karlshamn på omkring 18 mil. Vanligtvis har vi så god tid på oss så vi hinner få i oss lite mat på CityGross i Karlshamn innan vi kör ner till Stillerydshamnen för att hämta förbeställda färjebiljetter. I Karlshamn tar vi färjan över Östersjön till

Klaipeda. Hemresan från Klaipeda går naturligtvis också via Östersjön, och åter på "landbacken" i Karlshamn brukar vi välja den fortsatta vägen hem över Tingsryd (med matuppehåll på "Börjes"), Växjö och Värnamo. Kjell har en skylt uppsatt under vindrutan som visar att fordonet kör en hjälpsändning för Frälsningsarmén, vilket förenklar kommunikationen med tull, polis och andra myndigheter både på den litauiska och svenska sidan; i allmänhet vinkar de bara förbi honom när hans transportbil dyker upp; efter sextioen resor tycks han vara igenkänd av de flesta. När vi nu är inne på ämnet generositet kan jag inte låta bli att nämna en händelse som inträffade den 10 september 2018 när Lasse, Kjell och jag själv skulle hämta ut våra förbeställda färjebiljetter i Karlshamn. När den trevliga flickan i biljettexpeditionen, en litauiska som talade perfekt svenska, granskade mitt pass gjorde hon en upptäckt som gjorde mej lite bekymrad: Passet var två dagar "för gammalt". Självtänkte jag att det därmed var "kört" för min del, men flickan sa "vänta lite" och försvann. När hon kom tillbaka berättade hon att hon ringt hamn- och passpolisen i Klaipeda och att de godkänt min fortsatta färd. Mycket riktigt stod passpolisen och stannade oss då vi körde av färjan i Klaipeda; bilens registreringsnummer hade de ju redan fått. Sedan de kontrollerat våra papper var det bara att fortsätta. Förmodar att jag är en av de få som på laglig väg tagit sig in i Litauen utan giltigt pass.

För färden över Östersjön, dvs mellan Karlshamn och Klaipeda, använder vi oss i båda riktningarna av någon av det danska rederiet DFDS (Det Forenede Dampskib-Selskab; numera, sedan 2010, DFDS Seaways) stora färjor t.ex. Optima Seaways, Victoria Seaways, Athena Seaways, Regina Seaways eller Patria Seaways. De färjeförbindelser som vi utnyttjar går nattetid och överfarten som är omkring 41 mil tar normalt 13 timmar med de större färjorna; dessutom tillkommer en inte helt försumbar tid för på- och avlastning. När det gäller *resenärer** och *antalet resor (per person)* är det fyra deltagare som toppar statistiken, nämligen Kjell Persson som, i egenskap av chaufför (med några enstaka undantag), organisatör och sammanhållande, deltagit i samtliga 61 resor; samt Sören Grunditz, Lars Källgren och jag själv som deltagit i drygt ett 20-tal vardera. De större färjorna som vi normalt använder brukar gå kl.19 från Karlshamn, och i andra riktningen, dvs från Klaipeda mot Karlshamn kl.21. Sedan gäller ju också att se upp med klockan; Klaipeda ligger ju en timma före Karlshamn. Fartygen är mycket stora, de flesta med ett "Gross Tonnage" på 25000-26000 (Patria dock något lägre 18000); att jämföra med t.ex. Scandlines Rödby-Puttgarden-färjor som

** I slutet av artikeln finns en lista över samtliga deltagare och hur många resor de fullgjort i "Klaipedaprojektet". Bildmaterialet utgörs av ett blandat urval av foton som tagits vid olika resetillfällen där även datum för resp. foto ibland angivits.*

*Optima Seaways, en av DFDS stora färjor på traden
Karlshamn – Klaipeda.*

ligger på ca 15000. De största DFDS-färjorna tar 130-140 lastbilar plus ett hundratal personbilar. Eftersom färjorna dessutom saknar bogvisir bör de rimligen i kombination med sin storlek vara tämligen säkra, vilket dock inte hindrar att de ibland utsätts för stora påfrestningar. Självt har jag dock endast två gånger under mina hittills drygt 20 resor upplevt vindstyrkor på gränsen till storm, men Kjell och Sören fick vid ett tillfälle, innan jag kommit in i bilden, vid en utresa till Klaipeda över Östersjön uppleva en vindhastighet på omkring 32 sekundmeter, dvs på gränsen mellan svår storm och orkan. När fartyget enligt den ”normala tidtabellen” bara skulle haft några få timmar av restiden kvar hade de gått ned till fartygsrestaurangen för att, trots allt, försöka få i sig lite mat. Där var av naturliga skäl nästan folktomt, men Kjell upptäckte i alla fall en passagerare som satt på golvet och försökte läsa en tidning. När Sören ansåg att han själv ätit färdigt gick han fram och skulle ställa in sin bricka i det höga brickstället, varvid hela stället valte över honom; därefter försvann han. När Kjell hittade honom stod han ute på däck vid en av livbåtarna där Sören mötte honom med orden: ”Du begriper inte hur farligt det här är” – en reaktion som man naturligtvis kan ha full förståelse för. Fartyget blev den gången hela 8 timmar försenat innan det äntligen nådde hamnen på den Litauiska sidan. Förmodligen fick rederiet i efterhand många rosenrasande förfrågningar om varför de inte ställt in turen. Förhoppningsvis gav det DFDS en tankeställare som de skulle kunna ta lärdom av i framtiden. Men ibland kan man ändå tillåta sig att skämta lite om

Kjell och Sören studerar rederiets informationsfoldrar 2015-06-22 ombord på en av färjorna; en trevlig och angenäm resa. "Orkanresan" de upplevt vid ett tidigare tillfälle var naturligtvis ett extremt och ytterst sällsynt undantag.

livet till sjöss. Så brukar jag till exempel påminna Sören om att i alla fall tre av oss fyra "multiresenärer" i Klaipedagänget i tidiga ungdomsår prövat på sjömanslivet; Kjell på Broströms fartyg "M/S Tidaholm" med destination bl.a. USA och Kanada, jag själv som befälselev på Johnsonlinjens "M/S Montevideo", och så Sören, enligt egen utsago, på ett rederi som bedrev sjöfart på Göta Kanal.

På det vi brukar kalla "**5-dagarsresan**"* (som är det "normala") gör vi, med start från Skillingaryd på en måndag och hemkomst på en fredag, två övernattningar på vårt Hotell i Klaipeda (två nätter "förbrukas" ju på färjan). I Kuriska sjön** finns flera ankringsplatser för Klaipedafärjor. När jag 2015 påbörjade mina resor användes den "Internationella färjeterminalen" ganska långt söderut, på udden i höjd med sydligaste delen av Klaipeda; för närvarande används "Centrala Klaipedaterminalen (CKT)", ungefär mitt emellan den ovan nämnda terminalen och den som på Klaipedakartor brukar kallas "Gamla Färjeterminalen", belägen ganska långt norrut vid floden Danés utlopp. Priset på färjebiljetterna varierar kraftigt inte bara beroende på säsong utan också beroende på veckodag; det är skälet till att vi numera åker på måndagar. Tidigare (2015) åkte vi på lördagar varvid de som så önskade även kunde delta i F-arméns söndagsgudstjänster.

* I ett mindre antal fall har Kjell med medhjälpare efter avlastning i Klaipeda startat återresan till Sverige samma dag som de kommit (= "**tredagarsresan**").

** Kuriska sjön = Stort "innanhav"/"lagun" (1 584 kvadratkilometer) mellan fastlandet och Kuriska näset. I lagunens norra, smala del finns i nordväst en förbindelse mot Östersjön och på den smala delens östra sida ligger Klaipeda.

Något om våra resekostnader

För Klaipedaresorna gäller generellt att resenärerna står för samtliga kostnader, dvs för färjebiljetter, kost och logi, samt för frakt av transportbilen på färjan (ett undantag är dieseln till transportbilen som oftast sponsras av generösa personer eller företag i Skillingarydstrakten). När det gäller kostnaden för överfarten har genomsnittspriset per person för de flesta resor jag själv deltagit i legat på ca 1400-1500 kr Tor, efter sponsring, men då har vi valt de förmånligaste prisalternativen. När det gäller kostnaden för frakten av transportbil samt färjebiljetter för passagerarna har Kjells brorson Linus gjort en värdefull insats när han tack vare goda kontakter med rederiet lyckats få det att gå med på en sponsring som nästan halverar totala kostnaden eftersom det handlar om hjälpsändningar för Frälsningsarmén. Villkoret är att resorna görs bestämda veckodagar och max. en gång per månad.

Ankomst till och aktiviteter hos Frälsningsarmén i Klaipeda

Efter cirka 13 timmar på färjan (lastning och lossning ej inräknad) är det alltid behagligt och avkopplande att under utresans dag 2 på morgonen köra iland med transportbilen och från ”den Centrala Klaipedaterminalen” fortsätta norrut längs hamnen mot stadskärnan till Frälsningsarméns lokaler centralt belägna vid Tiltu gatvé 18, mitt i ”gamla stan”. Där blir vi alltid trevligt och hjärtligt mottagna, oftast av kårchefen major Susanne Kettler-Riutkenen och hennes man Oleg (Olegas på Litauiska), samt Susannes medhjälpare löjtnant Annegret Gollmer. Eftersom Olegas kom att uppfostras i delvis ryskspråkig miljö kom han att även att lära sig ryska. Susanne och Annegret som båda har sin uppväxt i Tyskland, om än i olika delar, kan, förutom sitt modersmål tyskan, även hantera litauiskan. Men ”kommunikationsspråket” för oss har vid våra besök hos F-armén i Klaipeda naturligtvis kommit att bli i första hand tyska; ibland till den grad att Kjell brukar anklaga mig för att, vid våra besök där, ”per automatik” försöka fortsätta tala tyska även med honom. En svensk som tillbringat en tid i Litauen för studier har berättat: ”I Litauen hade jag ibland nytta av att kunna tyska, och ibland av att kunna ryska. Men ibland var språket helt obegripligt. Jag har faktiskt aldrig lyssnat på ett språk som jag associerat med så många andra språk och som därmed också stundtals blev rätt frustrerande.”

Susanne har varit kårledare alltsedan starten 2001 (Sovjetdiktaturen i staden upphörde 1991). Att personalen även är villig att vid behov stödja sina egna kollegor visas med all tydlighet när det t.ex. gäller Arturas Pargacevskis som efter att ha blivit svårt skadat i samband med en olyckshändelse fick en deltidstjänst ordnad för sig vid Frälsningsarmén i Klaipeda.

Samling i F-arméns mindre lokal för ett gott morgonmål efter nattens resa. Här Kjell och Lasse tillsammans med kärchefen, major Susanne Kettler-Riutkenen.

Ovan de fem personer som oftast tagit emot oss vid ankomsten till F-armén i Klaipeda och även hjälpt till med avlastningen: Stående fr.v. Arturas Pargacevskis och Evaldas

Basys. Sittande löjtnant Annegret Gollmer, samt Susanne och hennes man Olegas Riutkenen.

En originell rutin är att alla gäster vid sitt första besök får lämna ett handavtryck och skriva sitt namn på en av väggarna i den mindre salen. De namn som syns på bilden på föregående sida är bara några få av ett stort antal. Själva personerna på bilden kan sägas utgöra kärnan i F-armén i Klaipeda där de är aktiva inom många olika områden.

Nästa aktivitet när vi avslutat vår måltid på F-armécentrat blir urlastningen av transportbilen, något som normalt görs både snabbt och smidigt av F-arméns personal i samarbete med oss resenärer. Ofta har vi också några arméungdomar till hjälp när vi tömmer transportbilen, men vid åtskilliga tillfällen har även en äldre dam Nina Kriaučiūnié, (numera pensionerad), anställd som bl.a. städerska på kåren, gjort en fin insats. Susanne har brukat beskriva henne som deras ”allt i allo”.

Nina t.v. här tillsammans med Kjells fru Anita.

Någon noggrannare granskning av innehållet i de många kollin som av givare sänds till Skillingaryd för vidare befordran till Klaipeda görs ej i Skillingaryd. Inte heller görs någon sådan direkt vid ankomsten till F-armén i Klaipeda; där sker bara urlastning och överflyttning av innehållet till ett stort antal platsäckar som vi bär in i FA- lokalens bottenplan. F-armén hyr dessutom ett ganska stort lokalutrymme med bl.a. en större och en mindre samlingssal på plan 2 i samma fastighet på Tilty gatvė 18 där den större används i församlingsverksamheten och för second-hand-aktiviteter. Där sorterar man ut innehållet i säckarna, prismärker och hänger ut de olika

varorna till försäljning. Olegas är den som sköter ”kassan” och är en av dem som har direktkontaktarna med kunderna.

Här är Christer Blom tillsammans med F-armépersonalen i Klaipeda i full aktion vid urlastningen av transportbilen.

Trängseln är stor då försäljningen kommit igång; här visas bara en liten del av det stora utrymmet som används. Prislapparna ger en antydning om vilka summor det handlar om.

Vid ett av våra besök i Klaipeda berättade Susanne för Kjell och mig att den Internationella Frälsningsarmén är uppdelad i olika zoner som i sin tur är indelade i ett antal områden. Bland dem som ingår i den europeiska zonen finns bl.a. ett område omfattande Tyskland, Litauen och Polen, ett annat omfattande Sverige och Lettland, och ett tredje Norge, Island och Färöarna. Uppdelningen hindrar naturligtvis inte kårerna från att informellt samarbeta över de fastställda gränserna.

Som tidigare nämnts startade vi ursprungligen våra Klaipedaresor på lördagar och kunde då få en liten inblick i söndagarnas "mötesverksamhet" ("liten" eftersom vi ju inte behärskade språket). Den 22 juni 2015 när Kjell, Sören och jag gjorde ett besök på F-armén i Klaipeda fanns där samtidigt en grupp FA-gäster från Norge. (Artikel-författaren här synlig bakom de norska vännerna i hörnet av F-arméns stora sal).

Hotell "Litinterp" – en bra lösning på logifrågan

När det gäller **logi** har vi ett bestämt hotell "Litinterp" (mera officiellt benämnt "Guest House"), som vi använt under alla våra resor. Hotellet är ett enkelt men gemytligt äldre sådant beläget mycket centralt ca 500 meter norr

om floden Dané som rinner rakt genom stadskärnan och mynnar ut vid gamla färjeterminalen i Kuriska sjön. Via den kullerstensbelagda Puodžiugatan framför hotellet är det bara fem minuters gångväg till ett av de större höghusen i stan. (Det allra högsta i stan har 30 våningar och är beläget lite längre söderut). Det i närheten av vårt hotell är en arkitektoniskt märklig byggnad. Det är byggt i ett K-liknande utförande vilket naturligtvis skall associera till Klaipeda. Det lilla hotellet ”Litinterp” som vi använder är numera till det yttre inte lika elegant som bilden nedan kan ge intryck av, men där finns både TV, badrum och toalett. De större rummen som vi utnyttjar är rymliga och klarar ledigt, utan att kännas trånga, 2-3 personer. I egenskap av stamkunder har vi ett bestämt rum, Nr 19, på andra våning, men skulle det vara upptaget kan vi, till samma pris, ibland få ett med både minikök, kylskåp och mikro. I huvuddelen av de resor jag deltagit i har vi vid varje inkvartering betalat i snitt 400-500 kronor per person för två nätter.

”Litinterp” beläget på Puodziu gatvé 17 är förvisso inget lyxhotell men är perfekt när det gäller förhållandet kvalitet/pris.

Och, observera, då får man till på köpet på morgonen frukosten uppbumen till rummet. Var i ”gamla Svedala” hittar man något liknande för det priset? Hotellet, som FA-chefen Susanne brukar vara vänlig att boka åt oss, använder vi normalt för två övernattnings oavsett om det i resan ingår en ”endagsutflykt” från Klaipeda till Liepaja eller ej. ”Litinterp” finns också i huvudstaden Vilnius i östra delen av Lettland, ganska nära gränsen till Vitryssland.

Få svenskar i Klaipeda Det tycks finnas mycket få fast boende svenskar i Klaipeda men vi har i alla fall träffat *en* av dem, Sanna Karosas. Hon och hennes man, som är pastor i Citykyrkan, bor i en fastighet i en helt annan

*Nils, Kjell och Lasse på besök hemma hos Sanna, här med sina tre flickor.
Bilderna tagen av Sannas man, Saulius Karosas, 12 juli 2017.*

T.v. Litauiskan Irmantė Gimbutaitė som behärskar svenska; här tillsammans med bl.a. Sören, Kjell, Arturas och Evaldas 24 juli 2018. Vid restaurangbordet finns också ett antal gästande amerikanska FA-ungdomar som hälsar på efter ett besök i Vilnius.

del av stan. Kyrkan är en evangelisk frikyrka. Karosas är generösa människor som tycks ha goda kontakter på andra sidan Atlanten, bl.a. i Kanada. Flera av oss resenärer har blivit hembjudna på middag hos familjen. Sanna tycks, med sina många år i landet, ha skaffat sig mycket goda kunskaper i språket. Hennes hjälp har naturligtvis varit speciellt värdefull vid de tillfällen då jag själv inte haft möjlighet att medfölja som språkhjälper på resan. Vid besöket 17-07-12 hade vi även med oss ett piano som vi överlämnade till Sanna; ett piano som skänkts av en Vaggerydsfamilj och som förmedlats av Lasse. Även ett antal år tidigare hade Lasse ordnat och medfört ett piano, men då till Litauen för Susannes verksamhet i Klaipeda. Vid ett par andra resor där jag själv ej deltagit, och inte heller Sanna haft möjlighet att ställa upp, har man fått språkhjälper av en svenskkunnig litauisk kvinna, Irmantė Gimbutaitė som läst svenska på universitetet. Säkert blev den grupp smålänningar hon vid ett tillfälle träffade en aning förvånade när hon berättade att hon i sitt arbete avlagt visit inte bara i landet Sverige utan också i Skillingaryd i samband med något uppdrag med anknytning till Kinnarps.

Ett märkligt fynd – men med ett tråkigt avslut

Att de som packar upp mottagna försändelser på F-armén i Klaipeda ibland kan hitta någon kvarglömd sedel av lägre valör i någon inlämnad klädespersedel är kanske inte helt ovanligt – men några dagar efter att Kjell i februari 2017 tillsammans med sin brorson Linus efter en tredagars hjälpresan till Klaipeda lämnat av en last inträffade något ganska extremt. Joakim Storck ringde Kjell och berättade att Susanne i Klaipeda meddelat att hennes man Olegas gjort ett märkligt fynd i en av försändelserna. I ett paket omlindat med ett tygstycke hade man hittat ett litet schatull i nysilver med femtio stycken svenska sedlar – men inte vilka sedlar som helst – det var femtio tusenkronorssedlar som tyvärr, med relativt stor tidsmarginal, hade passerat sitt ”bäst-före-datum”. Kjell, Lasse och jag tog vid vårt nästa Klaipedabesök med oss fyndet hem till Sverige och lämnade 2017-03-24 in det till polisen i Värnamo samtidigt som vi redogjorde för bakgrunden. Kjell började nu, följande polisens råd ”att inte berätta alltför mycket för allmänheten”, försöka få kontakt med personer här hemma som han trodde kunde ha haft något med det aktuella paketet att göra. Problemet var ju bara det att försändelser inkommit och inkommer från insamlingspunkter från i stort sett hela landet – försändelser som dessutom ofta är anonyma. Kjells undersökningar gav inget resultat. Efter att ha lagrats i ett antal månader hos polisen i Värnamo utan att någon avsändare kunnat hittas eller spåras hämtade vi ut försändelsen och sände över denna till Riksbanken med vår beskrivning av bakomliggande händelser och med en anhållan om inlösen. Riksbanken avlog begäran och

behöll sedlarna – som skäl angav man att, förutom beloppets storlek, man ej kunde utesluta att pengarna härrörde från brottslig verksamhet – detta eftersom vi ej kunnat redogöra för källan. Jag och Kjell sammanställde en skrivelse där vi ifrågasatte det rimliga i Riksbankens bedömning. Vem i brottslig verksamhet skulle vara intresserad av att stödja någon ”hjälpverksamhet” utan att själv få någon del av ”utfallet”? (Hela beloppet skulle ju ha tillfallit Frälsningsarmén i Klaipeda). Dessutom skulle ju eventuella bedragare med detta förfarande ha löpt risk att bli spårade av polisen. Följden blev att vi två gånger överklagade Riksbankens beslut hos Förvaltningsrätten i Stockholm; men tyvärr utan positivt resultat. När det gäller det ursprungliga beslutet, alltså det från Riksbanken, kan man, om man studerar andra fall, börja undra om man där sitter och kastar tärning om utfallen? För det kan väl inte vara så att man helt enkelt ”per automatik”, bara för att fyndet gjordes i Litauen, tog för givet att fyndet emanerade från brottslig verksamhet? Litauen har ju, liksom andra nykapitalistiska länder, en skrämmande hög siffra när det gäller ekonomisk brottslighet. I alla händelser var det för oss en mycket tråkig nyhet att förmedla till personalen på F-armén i Klaipeda – beloppet skulle ju ha utgjort ett betydande tillskott i deras hjälpverksamhet för de små och utslagna i samhället.

Klaipedakårens verksamhet – en liten sammanfattning

Susanne Kettler-Riutkenen, kårledaren i Klaipeda, ger oss här en koncentrerad sammanfattning av Frälsningsarméns nuvarande verksamhet och dess närmast föregående historia i Klaipeda; det hela avslutas med ett par rader om ryska språkets nuvarande utbredning i regionen.

- 1993 började två tysktalande volontärer kontakta personer i Klaipeda och 2001 sände Frälsningsarmén över en officer (Susanne Kettler-Riutkenen) till staden.
- Frälsningarmén i Klaipeda har omkring 30 medlemmar, men åtskilliga av dem har på senare tid lämnat staden och Klaipedaregionen. I samtliga delar av våra program deltar människor som inte är officiella medlemmar i FA-kåren men som uppskattar vår verksamhet.
- **Program:** Söndagsgudstjänster; Bibelgrupper; Religiöst inriktad verksamhet för kvinnor; Religiöst inriktad verksamhet för barn; Familjearrangemang; Möten för yngre vuxna; Social hjälp – huvudsakligen för hemlösa eller om särskilt behov föreligger; Second-hand-butik; Speciella arrangemang (läger, seminarier etc).

I Klaipeda är omkring 19% av befolkningen rysktalande; att jämföra med endast 5% i hela Litauen. Men de yngre i Klaipeda ser naturligtvis sig själva som Litauer eller EU-medborgare.

”Tjänsteutflykter” till F-armén i Liepaja (i Lettland)

Ibland avsätter vi en av de tre dagarna i Klaipeda till en endags ”tjänsteutflykt” från Klaipeda norrut till Lettland där vi besöker F-armén i staden Liepaja (Liepoja på litauiska); avståndet dit från Klaipeda är ungefär 11 mil. På 7 av mina resor har jag varit med och gästade Frälsningsarmén där. Uppdraget där är detsamma som i Klaipeda, det vill säga att via F-armén bistå behövande med förnödenheter, men ofta är det endast en mindre del av vår last som överlämnas i Liepaja. Rena penningbidrag från Sverige överlämnas ibland både till F-armén i Klaipeda och till F-armén i Liepaja; en av de många flitiga givarna är Ingvar Andersson i Fiskaby, söder om Svenarum. Han brukar bl.a. skänka de intäkter han får från den årliga visningen av sin omskrivna trädgårdsanläggning.

När vi (Kjell, Lasse och jag) för första gången, i april 2016, skulle besöka F-armén i Liepaja, fick vi stanna till vid den södra infarten till staden på grund av strul med vår GPS. Vi hade inte fått med oss någon karta och var lite tveksamma om hur vi skulle hantera situationen, ingen av oss kände ju till staden, men vi beslöt att chansa och köra på ”intuition”. Det var ett klokt beslut för samtidigt som vi riskerade att köra en eller annan liten omväg fick vi se en del av stan och på samma gång orientera oss lite. Intrycken av bebyggelsen efter den långa raksträckan in mot centrum var inte direkt positiva; här verkade vara betydligt mera ”nedgången” än i Klaipeda. Så småningom hittade vi i alla fall fram till Frälsningsarméns kärlokal i Liepaja. Det var en ganska anspråkslös mindre fastighet, också den i ett tämligen nedgången kvarter, kanske ett minne från Sovjet-tiden, men just den fastighet som ägs av F-armén hölls ändå i ett ganska gott skick. Efter att ha blivit hjärtligt välkomnade av personalen träffade vi bl.a. kårchefen Arturs Kozlovskis, en relativt ung man som visade oss runt och berättade om deras aktiviteter. Man tycktes satsa mycket på barn- och ungdomsverksamhet.

Vid några av de senare besöken i Liepaja kunde jag själv som åskådare få uppleva en verksamhet jag aldrig sett i Klaipeda, nämligen matutdelning direkt på gatan; en lång kö slingrade sig utmed trottoaren fram till arméingången där de kunde få lite föda för dagen. (Matutdelning hade tidigare även utförts i Klaipeda men efter att de stora varuhusen under senare år blivit mindre generösa hade utdelningen där upphört).

Vid vårt besök på F-armén i Liepaja träffade vi en svensk, Thomas Blomkvist, från Malmö. Han hade en väninna där i staden som han besökte

ganska ofta. Thomas hade sett de svåra förhållandena under vilka många i Liepaja levde och fått ett tips av Joakim Storck om att vi skulle komma. Thomas berättade för oss att han hade en bekant, Gilbert Andersson, som var ledare i Frälsningsarméns hornmusikkår i Malmö och som kom från Skillingaryd. En lustig tillfällighet: Just den personen var en av mina skolkamrater från min folkskoletid i Skillingaryd.

Detta foto som jag tagit framför F-arméns hus i Liepaja i april 2016 visar fr.v. Kjell, Thomas Blomkvist, Lasse, samt dåvarande FA-officeren, Lieutenant Arturs Kozlovskis (2016 - mars 2017).

Kjell och Lasse i april 2016 på väg från Liepaja i Lettland till "vårt" hotell i Klaipeda. Här har de parkerat vid gränsmärket mot Litauen (Lietuvos Respublika). Den som färdas mellan Klaipeda och Liepaja får en ganska god bild av naturen i denna del av det kustnära södra Baltikum; stora vidder med rent slättland ibland avbrutna av mindre områden med barrskog. Under mina tidiga resor, i början av 2016, var vägen i ett bedrövligt skick med oräkneliga stopp för vägarbeten, men idag är det något helt annat; nu färdas vi fram här med vår transportbil på en utomordentligt fin bilväg hela sträckan. Vid en något senare resa till Liepaja, i oktober 2017, träffade Kjell, Sören och jag den "nya" kårledaren kaptan Vineta Vanaga. (Kjell, Gert Strömkvist och jag hade dock träffat henne där redan vid ett tidigare besök). Vineta talade, förutom litauiska, även flytande ryska. Hon hade (som vid vårt tidigare besök) med sig Rasma Freiberga som var trespråkig (lettiska, ryska, engelska) och behjälplig med översättning till engelska. (En uppskattad hjälp då jag ej haft tid att vidareutveckla den elementära ryska jag en gång i tiden tillägnat mig). Vid ett ännu senare besök i Liepaja som jag gjorde tillsammans med Kjell och Lasse i september 2018 träffade vi, förutom Vineta Vanaga och personal som jobbade där, även hennes son Juris Bekeris-Brivkalns, som var missionär och talade flytande engelska.

Här en bild från vårt besök i Liepaja (Oktober 2017). Kjell tillsammans med nuvarande kårledaren kaptan Vineta Vanaga t.v och Rasma Freiberga.

Under en av de ännu senare "Klaipedaresorna", den 26 mars 2019, var huvuddelen av lasten avsedd för Liepaja, där Kjell och jag sammanträffade med, förutom kårchefen Vineta, två besökande män med ledande befattningar vid kåren i Riga. Den äldre av dem tjänstgjorde som tolk och översatte till engelska när man berättade för oss om verksamheten där. Att antalet

rysktalande i Lettland skulle var betydligt högre än i Litauen var vi medvetna om, men knappast att den, som han själv berättade, i t.ex. Riga kunde uppgå till uppemot 50 procent, och bland FA-medlemmarna där omkring 40 procent. I Lettland som helhet lär det finnas omkring 34 procent ryskspråkiga.

Ett fint minne från Liepaja i Oktober 2017: Sören, Rasma Freiberga, Kjell och jag tillsammans med ett antal av de lokala FA-besökarna.

Liepajakårens verksamhet – en liten sammanfattning

- Startår 1996*
- Ungefär 33 personer av olika åldrar deltar i gudstjänster
- Söndagsskola
- Musikkлубb för barn (de lär sig spela piano)
- Bibelstudier
- Soppkök 3 ggr/vecka med ca 100 personer
- Människor får möjlighet att duscha eller tvätta sina kläder
- F-armén skänker matpaket 7 månader/år.

* F-armén började sitt arbete i Lettland 1923, förbjöds 1939 men verkade i landet till 1943 då den totalförbjöds på order av den tyska ockupationsmakten och senare av Sovjetdiktaturen. Arbetet återöppnades 1991. (Enligt vissa andra källor var verksamheten ”olaglig” från 1941 men startades upp igen 1991).

Kjells transportbil – en gammal trotjänare

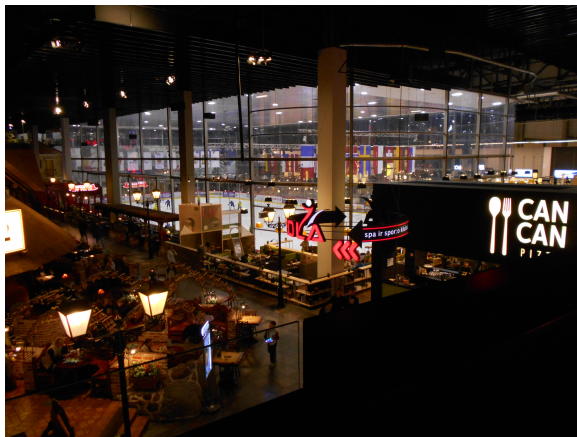
När det gäller besök i Liepaja kan jag inte låta bli att, som en liten parentes, nämna att det vid hemfärden från ett av mina tidiga besök där (27 april 2016) var enda gången som vi under Kjells 61 resor på andra sidan Östersjön fick verkliga problem med vårt transportfordon. Tur i oturen var att vi på vår resa från Lettland till vår ”lokala hemstad”, Klaipeda, endast hade några hundra meter kvar till Arméhögkvarteret när den automatiska växellådan lade av. Det blev alltså den gången till att ta färjan hem till Karlshamn utan transportbil. Skillingarydsbon Christer Lindberg var vänlig att med sin bil hämta de tre drabbade smålänningarna (Kjell, Lasse och jag själv) i Karlshamn och köra dem hem till gamla Skillingaryd.

Hur vi tar vara på ”fritiden” i Klaipeda-regionen

Den **fritid** som står oss till förfogande i **Klaipeda** vid en ”femdagarsresa” (som är det ”normala” alternativet och, som tidigare nämnts, påbörjas en måndag och avslutas en fredag) utgörs av följande tre delar: a) En betydande del av tisdagen (efter förmiddagens avlastning av transportfordonet och samvaron med armépersonalen), b) Hela onsdagen, samt c) En betydande del av torsdagen (fram till eftermiddagens avslutande besök på Arméhögkvarteret). Om en ”endags tjänsteutflykt” till Liepaja ingår i resan förlorar vi naturligtvis en stor del av den dagens fritid eftersom tur och returresan från Klaipeda samt arbetet i Liepaja tar en stor del av dagen. Den ”fritid” vi upplever på den lettiska sidan blir därmed, som även framgår längre fram i artikeln, minimal. Vid de relativt få tillfällen vi valt ”tredagarsresan” blir naturligtvis den totala fritiden på andra sidan Östersjön även utan Liepajabesök högst begränsad.

Klaipeda har mycket att erbjuda när det gäller kultur, historia och fritidsaktiviteter. Men under våra tidiga Klaipedaresor har det naturligtvis mest handlat om att lära känna själva stan med dess stora köpcentra som t.ex. varuhuset Akropolis, Maxima och Depo. De två förstnämnda har också en tillhörande restaurang, av vilka Akropolis ”Can-Can Pizza”, belägen mitt i varuhuset, har kommit att bli vårt favoritmatställe. Restaurangen är förvisso inte så ”syndig” som dygdiga smålänningar kanske skulle kunna uppfatta den genom namnet, men är placerad i trevlig miljö och har god mat till anständiga priser. Mitt i själva restaurangen finns en hockeyrink. Här får man fin underhållning till maten när t.ex. smågrabbar spelar ishockey, men det allra

roligaste att beskåda är tillfällena med ”allmän åkning” då man ibland kan få se personer som uppnått mogen ålder och mer därtill på ostadiga ben stappla fram på vickande skridskor inte sällan hållande sig i sargen, medan småttingar, oftast då tjejer som ser ut att vara i småskoleålder, uppträder som fullfjädrade is-akrobater.

Favoritrestaurangen med tillhörande hockeyrink.

Efterhand har det för oss som deltagit i lite fler resor blivit mer av ”kulturaktiviteter”, t.ex. flera museibesök (bl.a. ett besök på ”Borgmuséet” i hamnen där Sanna Karosas guidade oss) och kortutflykter i närområdena, inte minst till sådana med annorlunda natur som t.ex. de märkliga vidderna på Kuriska näset med väldiga sanddynor och ett ganska annorlunda landskap. En helt annan utflykt som gjorde ett starkt intryck på mig gjorde jag tillsammans med Kjell i ett oansenligt källarmuséum på S. Neriesgatan 4. Det var ett ”genocide-muséum” där Sovjetiska KGB under åren 1945-1954 förhöorde omkring 8000 människor och utsatte dem för tortyr. Fångar tillbringade där upp till 6 månader. 244 namn var identifierade och fanns skrivna på muséets cellväggar. Fastigheten tillhör numera Litauiska tullverket och muséet utgörs endast av några få utställningsrum i källarplanet. Kjell och jag har dessutom vid två tillfällen besökt gränsen till den ryska Kaliningrad-enklaven (Kaliningrad hette under tyska tiden Königsberg); den ena gången då vi körde söderut från Klaipeda ner mot Siluté och av misstag hamnade på småvägar nära gränsen. Den andra gången var det hela mera välplanerat: Det var en utflykt till nämnda Kuriska näset, som är delat mellan

Litauen och Kaliningrad-enklaven. Litauiska delen av näset heter Neringa och där ligger bland annat en by, Nida, som vi besökte helt nära den ryska gränsen. Även många andra sevärdheter har naturligtvis besökts av de många Klaipedaresenärerna; en som jag själv har missat är det välkända Delfinariet på den norra änden av Kuriska näset.

Så till något helt annat: Eftersom jag är mycket intresserad av Andra Världskrigets år och av judarnas historia, både den från krigsåren och den från äldre tider, föreslog jag vid ett tillfälle Kjell att vi skulle göra ett besök i en synagoga i Klaipeda där jag kom i kontakt med några äldre judar som berättade lite om judendomen i allmänhet och om deras öden i Klaipeda under WWII i synnerhet. Ett tyvärr alldeles för kort samtal som jag gärna skulle ha velat fortsätta med lite större fördjupning.

Ett ställe som man sommartid bara inte får missa när man är i ”våra trakter” av Litauen är staden **Palanga** ungefär 2,5 mil norr om Klaipeda. Det är Klaipedabornas sommarparadis med ett otroligt folkliv. Själv brukar jag beskriva det som ”ett Halmstad i kubik”. Härligt att här få ta sig ett dopp i drygt meterhöga, varma vågor. Den litauiska kusten kallas ibland för ”bärnstenskusten”.

Gert Strömkvist och Kjell på utflykt i Palanga plåtade av artikelförfattaren den 30 augusti 2017.

När det gäller dokumentation av våra resor kan nämnas att flera av de deltagande resenärerna varit flitiga med sina kameror under resorna och att Christer

Blom, en erfaren amatörfilmare som deltagit i tre resor (varav en förlängd sådan till Liepaja) gjort en trevlig filmdokumentation om dessa med inslag från de båda aktuella städerna.

Även **Liepaja** har naturligtvis mycket att erbjuda när det gäller sevärdheter, historia och kultur. Problemet i samband med våra resor dit är ju, som förut nämnts, att "fritiden" där normalt bara omfattar ett fåtal timmar. Efter avlastning av transportbilen och några timmas samvaro med FA-personalen där hinner vi oftast inte med mer än något restaurangbesök och några små "orienteringsturer" i staden före återfärden till Klaipeda.

När det gäller **Klaipeda**, som vi, **i motsats till Liepaja**, hunnit få en ganska god inblick i, kan sägas att mycket i den Litauiska staden, dock inte allt, tycks vara billigare än hemma i Sverige, även om en viss utjämning verkar ha skett under senare år. Samtidigt verkar lönerna vara på en betydligt lägre nivå än här hemma; kanske ännu lägre, relativt sett, än varupriserna. Detta är säkerligen en av förklaringarna till en relativt stor utvandring och minskning av folkmängden i Klaipeda. Förmodligen är orsakerna till minskningen i Liepaja i stor utsträckning desamma. (I Lettland ligger t.ex. minimilönerna på ca 375 Euro/månad). Men de låga lönerna kan naturligtvis också verka i "motsatt riktning"; det har varit attraktivt för "utländska" företag att etablera sig där – exempel på sådana företag finns till och med från Skillingaryd. På en av resorna 2019 såg jag och Kjell på en av långtradarna som parkerat på färjan en text som kanske kan stämma till eftertanke: "Svensk kvalitet – Litauiska priser".

Lite kortfattat om "våra" två städer Klaipeda och Liepaja

- **Klaipeda** beläget vid Östersjökusten, vid inloppet till Kuriska sjön, är **Litauens** viktigaste hamnstad och landets tredje största stad. Varvs- och fiskeindustrin kompletteras med tillverkning av trävaru-, pappers-, textil och verkstadsprodukter. Staden har en mycket stor hamn som förmedlar runt 20 miljoner ton gods per år. När det gäller **stadens historia** kan nämnas att den grundades i mitten av 1200-talet under namnet Memel och fick en högst turbulent utveckling; den har bland annat tillhört Tyska orden, Sverige, Ryssland, Tyskland och Sovjetunionen. (Sverige 1629-1635; under Gustav II Adolfs härjningar). Namnet Klaipeda fick staden 1923. 1939 erövrades staden av tyskarna och efter andra världskrigets slut kom den att tillhöra Sovjetunionen fram till frigörelsen 1991.

► 2018 hade Klaipeda 149 000 invånare; 2015 hade den 152 000 invånare, det var 27% lägre än 30 år tidigare. 2011 hade den 162 690.

● **Liepaja**, (ty *Libau*, ryska *Libava*) beläget vid den **Lettiska** Östersjökusten, har en viktig djuphamn. Förutom aktiviteter knutna till denna (t.ex. skeppsvarv) omfattar näringslivet även fiskkonserv- och annan livsmedelsindustri samt produktion av stål, trävaror, jordbruksmaskiner, textilier och konfektion. Sett ur ett **historiskt perspektiv** fick Liepaja stadsrättigheter 1625 och kom att från 1795 under en lång period ingå i det ryska tsarimperiet. Staden annekterades av Sovjetunionen 1940 och besattes av tyska trupper 1941. Från 1945, när Sovjetväldet tog över, och fram till 1991, fick Liepaja stor militär betydelse och blev en rysk flottbas med örlogshamnen *Karosta*.

► 2017 hade Liepaja 69 400 invånare; 2016 angavs antalet till 78 144.

Som på så många andra ställen i Europa drabbades **judarna** både i **Klaipeda** och **Liepaja** av förföljelserna under krigsåren. När tyska trupper anlände till **Klaipeda** 1939 hade flertalet judar dock hunnit fly till närliggande områden, men när Röda armén intog staden i januari 1945 återfanns inte någon av de judar som då ändå borde ha funnits kvar där. När det gäller **Liepaja** levde där vid Röda arméns inmarsch endast ett 30-tal av de drygt 7000 judar som varit bosatta där före kriget.

Deltagare i ”Klaipedaresorna”

t.o.m. 2019-08-24

61 resor: Kjell Persson

Ett **20**-tal resor vardera: Sören Grunditz, Lasse Källgren, Nils Bondeson

4 resor: Anita Persson

3 resor: Gert Strömkvist, Krister Blom, Linus Persson

2 resor: Christer Lindberg

1 resa: Annika Storck-Johannesson, Arnold Yngvesson, Bertil Gunnarsson, Bjarne Atlefur , Erland Claesson, Hilbert Persson, Ingvar Andersson, Joakim Storck, Kjell-Göran Johansson, Kurt Johansson, Lars Ljungkvist, Lasse Georg, Lasse Ryman, Lena Edvinsson, Lennart Charlie Karlsson, Stig Grunditz, Sture Filipsson, Tom Kristensson.

Totalt antal deltagare: 27

Ett tack till alla givare och sponsorer

Vi som deltagit i resorna till Klaipeda/Liepaja har utfört vårt arbete med stor glädje och entusiasm; roligt att kunna kombinera nytta (dvs hjälpverksamhet) med nöje. Dessutom en samvaro där det funnits plats för både skämt och allvar. Ett stort tack, både från oss resenärer och från våra vänner i Klaipeda och Liepaja, till alla ni i Skillingaryd och på övriga platser i vårt land som till Frälsningsarméns hjälpverksamhet i dessa två städer, den ena i Litauen och den andra i Lettland, bidragit med förnödenheter till second-hand-verksamheten, penningbidrag, eller sponsring av diesel för våra resor.

Alla de fyra "multiresenärerna" (Kjell, Sören, Lasse, Nils) har vid olika tillfällen blivit "firade" av FA-personalen i Klaipeda/Liepaja; Kjell bl.a. i samband med sin 50:e hjälpresan. Här hemma har både Lasse och Kjell vid olika tidpunkter blivit utnämnda till "Årets Skillingarydsbo" för sina hjälpinsatser; Lasse redan 2008 och Kjell 2013. Lasse har dessutom tidigare, 1997, blivit utsedd till "Årets Finnveding". Han har därutöver också varit en person som tagit till vara möjligheterna att se sig om i världen, bland annat i egenskap av scoutledare. Att ha fått uppleva 54 olika länder, och då inte bara på "semesterutflykter", torde vara tämligen unikt.

Ett tragiskt besked

Tidigt i maj 2019 hade Kjell, Lasse och jag beslutat att den 9 maj delta i en studieresa till Rumänien för att på plats studera den svenska hjälpverksamheten i Marghita. Själv hade jag redan betalt flygbiljett och växlat till mig lite rumänska "Lei" när jag några dagar före avresan tvingades avboka på grund av ohälsa. Den 8 maj tittade Kjell in till mej för att växla till sig en del av mina "Lei" som jag ju då inte behövde. Lasse hade också tänkt besöka mej i samma ärende, berättade han. Efter en kort stund fortsatte Kjell hem till Lasse för fortsatt reseplanering, men efter mindre än en timma kom han tillbaka. Har det blivit något strul, undrade jag? "Ja", sa Kjell – "Lasse är död". Det var naturligtvis ett chockartat besked. Lasse skulle fixa något på deras uthus och hans fru Kerstin som också var ute hade gått tillbaka in i bostaden för att hämta något han behövde; när hon kom tillbaka fann hon honom drabbad av en hjärtinfarkt. Det blev naturligtvis nödanrop efter ambulans som körde honom till Värnamo. Från sjukhuset kom sedan det tragiska beskedet när Kjell satt och pratade med Kerstin. Lasse dog "med stövlarna på" som Gunnar Höglund uttryckte det i V.N., det vill säga han var i högsta grad aktiv ända fram till slutet; några veckor tidigare hade han varit i Litauen och nu höll han på att packa väskan för Rumänien. I början av juni 2019 skulle han ha fyllt 87 år. Linus Persson skrev en fin minnesartikel om honom i Skillingaryd.nu. Nedan visas två av gensvaren på nämnda artikel:

Joakim Storck skrev:

”Tack Lasse! ”Befordrad till härligheten” som det logiskt och riktigt heter på Frälsningsarméns språk.

Du har betytt så mycket för mig och många, många andra. Inte minst gjorde du intryck på ungdomarna i Litauen som lyssnade med stort intresse på dig och om hur du levde och vad du satsat ditt liv på. På ”vår Herre” som du lyssnade på och vems tilltal du agerade efter. Därför fick så många hjälp och uppmuntran precis när de som mest behövde det. Tack Lasse för att du alltid hade tid, aldrig bråttom och alltid var beredd att ge en hjälpande hand. Vi saknar dig redan. Men du är nu där dit du sedan länge varit inriktad på att komma. Hemma hos ”vår Herre”. Tack för allt, Lasse!

Nils Bondeson skrev:

Jag lärde känna Lasse lite närmare först under senare år efter att jag återflyttat till Skillingaryd och fått förmånen att bl.a. med honom delta i ett antal resor med hjälpsändningar till Litauen och Lettland. Han var en oerhört sympatisk och vänlig person som alltid ställde upp för sina kamrater. Med den stora erfarenhet och människokänedom som Lasse förvärvat som scoutledare och under sina många resor utomlands kunde han hantera både skämt och allvar på ett sätt som var imponerande. Jag vet ju att han var, som man säger här i Småland, ”troende”, men Lasse var ingen fanatiker utan accepterade även människor som hade en annan tro eller livsåskådning. Han lämnar ett oerhört stort tomrum efter sig.

Bildbearbetning: Christer Glenvik